

КОЛОДРУБСЬКИЙ Назар, здобувач вищої освіти V курсу ОС «Магістр» спеціальності «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – **ПРОСЯНИЙ Сергій**, канд. с.-г. наук, доцент

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

м. Кам'янець-Подільський, Україна

ЕПІЗООТОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПЕРЕБИГУ ЕЗОФАГОСТОМОЗНОЇ ІНВАЗІЇ СВИНЕЙ

Проведений аналіз епізоотичної ситуації засвідчив, що із гельмінтозів свиней, які реєструються в господарстві домінувала езофагостомозна інвазія. З метою більш детального вивчення сутності взаємовідносин у системі паразит-живитель і в подальшому розробки науково обґрунтованих підходів щодо ефективного лікування і профілактики езофагостомозу свиней, нами були проведені дослідження з встановлення сезонно-вікових особливостей поширення даної інвазії в умовах приватних домогосподарств Кам'янець-Подільського району.

З цією метою застосовували стандартизований метод Котельникова і Хренова з подальшим визначенням екстенсивності та інтенсивності інвазії.

Результати досліджень засвідчили наявність езофагостомозної інвазії у тварин усіх досліджуваних вікових та виробничих груп, проте інтенсивність ураження була різною (табл. 1).

Таблиця 1

Екстенсивність та інтенсивність інвазії у свиней різних вікових груп

Вікові та виробничі групи	n	Інвазовано тварин, гол	EI,%	II, екз. яєць в краплі флотажної рідини
2-місячні поросята	25	4	16,0	0,7±0,2
3-4-місячні поросята	25	9	36,0	11,7±3,4
Підсвинки (5-6 місяців)	25	17	68,0	22,4±5,9
Відгодівельне поголів'я (8-10 місяців)	25	20	80,0	24,4±5,1
Свиноматки	6	5	83,3	4,2±1,5

Вже в 2-місячних поросят були виявлені езофагостоми, проте екстенсивність та інтенсивність інвазії були мінімальними. Зі збільшенням віку тварин їх ураженість гельмінтами плавно зростала і в підсвинків 8–10-місячного віку та свиноматок була найвищою.

Проте якщо екстенсивність інвазії в свиноматок склала 83,3%, то інтенсивність була невисокою – 4,2±1,5 екз. яєць в краплі флотажної рідини, що свідчить про виникнення вікового набутого імунітету. Найбільш чутливими до езофагостомозної інвазії є тварини відгодівельного віку від 5 до 10 місяців, в яких інтенсивність інвазії є максимальною.

Таким чином, в умовах свиноферми господарства, найбільшого поширення езофагостомозна інвазія набула серед дорослих тварин віком 5–10 місяців. Найменший ступінь інвазованості спостерігається серед

поросят 2-місячного віку. З віком тварин інвазованість езофагостомами підвищується. Основним джерелом інвазії є поросні свиноматки, більше половини з яких інвазовані езофагостомами, при цьому в них спостерігається латентний або субклінічний перебіг хвороби. Цей факт треба враховувати при проведенні діагностичних і ліквідаційних заходів щодо езофагостомозу в господарстві.

Нами було поставлено за мету дослідити сезонну динаміку езофагостомозної інвазії серед тварин різного віку (табл. 2).

Таблиця 2

Екстенсивність інвазії в різні пори року, %

Вікова група, n = 20	Сезон року				
	Разом	Зима	Весна	Літо	Осінь
2-місячні поросята	7/8,8	0/0	1/5,0	3/15,0	3/15,0
3-4-місячні поросята	14/17,5	2/10,0	3/15,0	5/25,0	4/20,0
Відгодівельне поголів'я 5-6 місяців	35/43,8	4/20,0	4/20,0	15/75,0	12/60,0
Відгодівельне поголів'я 8-10 місяців	51/63,8	7/35,0	10/50,0	18/90,0	16/80,0

Примітка: кількість уражених тварин / екстенсивність інвазії, %

Встановлено, що екстенсивність зараження свиней на езофагостомоз у різні періоди року зазнає суттєвих коливань (табл. 2). У 2-місячних поросят в цілому вона була низькою (лише 8,8%). Взимку інвазованих тварин не виявлено. З настанням теплої погоди показник ураженості зростає досягаючи максимального рівня в влітку та восени – 15%. У старших вікових груп екстенсивність інвазії різко зростала. Проте сезонна динаміка була аналогічною – з мінімальним рівнем у зимовий період і максимальним в літньо-осінній (у тварин 8–10-місячного віку 80,0-90,0%).

Мінімальний ступінь ураження тварин у зимовий період можна пояснити зниженням активності езофагостом (значний відсоток самовідходження), а також несприятливими умовами для розвитку личинок в приміщеннях (негативний вплив сечі на їх розвиток). З настанням теплої погоди відбувається активізація езофагостом (самки виділяють більшу кількість яєць) і ймовірність зараження підвищується.

Відомо про надзвичайну стійкість яєць нематод до несприятливих факторів оточуючого середовища. Значна їх частина, накопичуючись на прилеглих територіях, не втрачає життєздатність і з настанням теплої погоди всередині яєць починає формуватися інвазійна личинка. З переведенням тварин на вигульні майданчики умови для розвитку личинок до інвазійної стадії стають оптимальними, контакт з гноївкою, сечею менш ймовірний і відбувається масове зараження тварин. На наш погляд, саме цим можна пояснити суттєві сезонні коливання екстенсивності інвазії серед тварин господарства.